

Torjunta-ainejäämät

Kasvinsuojeluaineita käytetään kasvintuotannossa tarkoituksella muun muassa kasvitautien, rikkakasvien ja tuhoeläinten torjuntaan sekä kasvien kasvun säätelyyn. Torjunta-aineet ovat kasvinsuojeluaineiden tehoaineita. Torjunta-ainejäämille on elintarvikkeissa ja rehuissa on kasvinsuojelun tehoaineiden arvioinnin yhteydessä asetettu sallitut enimmäismäärät eli MRL:t (Maximum Residue Level). Valvonnassa keskitytään elintarvikealan toimijan kykyyn hallita torjunta-ainejäämiä omavalvonnassaan.

Torjunta-ainejäämien hallinnan valvontaa tulee tehdä kohteissa, jotka valmistavat, valmistuttavat, pakkaavat, tuovat maahan tai välittävät suuria määriä elintarvikkeita, joissa on riski torjunta-ainejäämien esiintymiselle. Näissä korostuvat erityisesti kasviperäiset elintarvikkeet sekä imeväisille ja lapsille suunnatut elintarvikkeet. Torjunta-ainejäämiä tulisi valvoa näissä kohteissa kerran kolmessa vuodessa. Valvontaa voidaan kuitenkin tehdä missä tahansa kohteessa, jossa harjoitetaan edellä kuvattuja toimintoja sellaisten elintarvikkeiden parissa, joille on asetettu torjunta-aineiden jäämien enimmäismääriä asetuksessa (EY) N:o 396/2005. Erityisesti ne kohteet, joilla on havaittu ongelmia torjunta-ainejäämien riskinhallinnassa esimerkiksi toistuvien RASFF-ilmoitusten tai Tullin tekemien lainsäädännön vastaisten jäämälöydösten myötä, toivotaan valvottavan maahantuontimäärästä riippumatta.

Vuonna 2024 torjunta-ainejäämiä tarkastettiin yhteensä 32 kohteessa, taulukon 3.67. mukaisissa toimintaluokissa. Myynti- ja tarjoilupaikoissa tarkastuksia tehdään vain, mikäli kohteet tuovat itse maahan mainittuja elintarvikkeita. Kaikki toimintaluokkien kohteet eivät kuulu torjunta-ainejäämien pakolliseen valvontaan, eikä valvontatietojen rekisteristä ole tällä hetkellä saatavilla tarkempaa tietoa valvottavien kohteiden määrän arvioimiseksi.

Tarkastettujen kohteiden määrä on vuonna 2024 ollut aiempien vuosien tapaan hyvin alhainen, jolloin on oletettavaa, että tarkastustiheystavoitteeseen ei ole päästy.

Taulukko 3.67. Torjunta-ainejäämien tarkastusten osalta keskeisimmät toimintaluokat, niissä tehdyt tarkastukset ja tarkastuksilla annettujen arvosanojen jakauma vuonna 2024

Toimintaluokka	Kohteiden määrä kpl	Tarkastetut kohteet kpl	Tarkastetut kohteet %	A%	B%	C%	D%
Elintarvikkeiden myynti	11 931	1	0	100	0	0	0
Vilja- ja kasvisala	2 307	16	0,1	94	6	0	0
Tuonti ja vienti	1 268	5	0,4	80	0	20	0
Muu valmistus*	891	9	1	100	0	0	0
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	772	2	0,3	100	0	0	0
Kala-ala	327	3	0,1	67	33	0	0
Liha-ala	296	3	1	67	33	0	0
Maito-ala	101	3	3	100	0	0	0

* Kuten kahvin, juomien, makeisten, yhdistelmätuotteiden, ravintolisien, erityisille ryhmille tarkoitettujen elintarvikkeiden ja lisäaineiden valmistus

Tarkastuksilla on annettu enimmäkseen arvosanaa A. Kahdelle kohteelle annettiin arvosana B sekä ohjausta ja neuvontaa, ja yhdelle kohdalle arvosana C sekä kehoitus. Tarkastuskertomusten perusteella B- ja C-arvosanat on annettu ohjeiden mukaisesti. Tarkastusten määrä ja arvosanajakauma on pysynyt samankaltaisena viimeisen viiden vuoden ajan (taulukko 3.68.).

Taulukko 3.68. Torjunta-ainejäämien osalta tarkastettujen kohteiden määrä ja annettujen arvosanojen jakauma vuosina 2020–2024

<i>Vuosi</i>	Tarkastetut kohteet kpl	A%	B%	C%	D%
2020	21	95	0	5	0
2021	20	100	0	0	0
2022	26	100	0	0	0
2023	26	96	0	4	0
2024	32	91	6	3	0

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että tarkastetuissa yrityksissä torjunta-ainejäämien hallintaan liittyvät asiat ovat kunnossa. Torjunta-ainejäämien tarkastuksia tehdään kuitenkin kovin vähän ja suositeltuun tarkastustiheyteen ei luultavasti ylletty viime vuonna. Valvottavien kohteiden tunnistamiseen sekä toiminnan arvioimiseen on valvonnan ohjauksessa kiinnitettävä huomiota mm. koulutustilaisuuksissa. Keväällä 2025 on valvojien käyttöön valmistunut myös tarkastuslomake, jonka toivotaan auttavan tarkastettavien kohteiden tunnistamisessa sekä arvosanojen määrittelyssä.